EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 21.1.2009
SEK(2009) 47

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

Lisatud järgmisele dokumendile:

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

milles käsitletakse ühenduse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitusformaalsusi ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/6/EÜ

Lähimereveo haldusmenetluste lihtsustamist/vähendamist/tühistamist ja Euroopa piirideta meretranspordiruumi loomist käsitlevate eri tegevussuundade mõju hindamise aruanne

MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOKKUVÕTE

{KOM(2009) 11 lõplik}
{SEK(2009) 46}

KOKKUVÕTE

Maanteid pidi toimuva raskeveo kiire kasv ja sellega seonduvad ummikud, õnnetused ja saaste on peamised majanduslikud, ühiskondlikud ja keskkonnaprobleemid, mida lähimereveo edendamise poliitika peab eeldatavasti lahendama. Euroopa vajab tõhusat kõikide transpordiliikide eeliseid ühendavat logistilist transpordisüsteemi, et säilitada ja suurendada Euroopa konkurentsivõimet ja jõukust kooskõlas Lissaboni strateegiaga ja Euroopa transpordipoliitika valge raamatu vahekokkuvõttega.

Keerukad haldusmenetlused takistavad lähimereveo kiiremat arengut. Haldusmenetlustel on negatiivsed majanduslikud tagajärjed: eelkõige haldusalaste viivitustega seotud kulud, sagedased või regulaarsed kontrollid ning dokumentide ja menetluste ettevalmistamisele kulunud aeg. Selline keerukus vähendab ka kõnealuse transpordiliigi huvipakkuvust ja tingib selle, et lähimerevedu ei aita täiel määral kaasa Euroopa transpordisüsteemi tõhususe ja säästvuse edendamisele.

Kui maismaatranspordi puhul on takistatused kõrvaldatud, siis lähimereveo osas ei ole Euroopa Liidu siseturg veel välja kujundatud.

Komisjon on Euroopa piirideta meretranspordiruumi kontseptsiooni alusel hinnanud lähimereveo peamisi haldus- ja dokumendimenetlusi, et neid kahe ELi sadama vahelise transpordi puhul lihtsustada, vähendada või võimaluse korral tühistada.

Eelkõige uuriti järgmisi menetlusi:

- tolliprotseduurid (kaasa arvatud lihtsustatud protseduurid)
- laevaga seotud teavitusformaalsused
- veterinaar- ja fütosanitaarmenetlused
- ohtlike kaupade vedu

Lisaks kaaluti ka järgmisi võimalusi:

- haldusandmete elektrooniline edastamine
- ühtne liides kõikide haldusmenetluste jaoks
- ühtne kontrollpunkt
- lootsitasõidu load
- alternatiivne asjaajamiskeel
- lähimereveo jaoks eraldatud kindlad alad sadamas

Kaaluti järgmisi võimalusi:

– praegune olukord lähtestsenaariumina;

– üksikute haldusformaalsuste lihtsustamine igal üksikjuhul eraldi;

– kooskõlastatud meetmete kogumil põhinev tegevus, millega lihtsustatakse, vähendatakse ja võimaluse korral tühistatakse ELi sadamate vahel sõitvate laevadega seotud formaalsused vastavalt maismaatranspordi siseturu näitele.

Kõnealuste võimaluste mõju hindamine põhines mitmel oletusel, mis tehti kõikide sidusrühmade seisukohtade hoolikal kaalumisel. See näitas veenvalt, et haldusalane lihtsustamine toob selget kasu ja et meretranspordisektorit ei tohiks jätta välja üldisest, maismaatranspordis juba kehtestatud vaba ringluse süsteemist.

Algatus on saanud asjaomaste sidusrühmade täieliku toetuse ja see on üks hiljutise integreeritud merenduspoliitikat käsitleva teatise („sinine raamat") nurgakivi. Sidusrühmad leidsid, et lähimereveo kasutamist ei nõrgenda üksnes tegelikud viivitused, vaid ka viivituste oht. Usaldusväärus ja täpsus on kõige olulisemad tegurid ning neid parandatakse kavandatud meetmete abil ühiskonna jaoks tagasihoidlike kuludega. ELi sisese meretranspordi suhtes kohaldatavad haldusformaalsused viiakse vastavusse teiste transpordiliikidega ning tänu sellele valivad paljud lastisaatjad meretranspordi.

Sellest tulenevalt tehakse ettepanek, et komisjon võtab vastu tegevuskava olemasolevate haldusmenetluste lihtsustamiseks ja neist mõne tühistamiseks. Tegevuskava sisaldab lühiajalisi meetmeid:

– laevade ja kaupadega seotud selliste aruannete ja vormide ratsionaliseerimine direktiividega 2002/6/EÜ (formaalsused laevade sadamasse saabumisel ja sealt lahkumisel), 2000/59/EÜ (heitmete ja jäätmete vastuvõtmine), 2002/59/EÜ (laevade seire) ja määrusega (EÜ) nr 725/2004 (meresõiduturvalisus);

– tolli süstemaatiliste kontrollide ja dokumendinõuete tühistamine ELi sadamate vahel meritsi veetavate kaupade puhul vastavalt maismaatranspordi näitele. Meede eeldab ühenduse tolliseadustiku[1] rakendussätete muutmist ja see peaks jõustuma 2010. aastal;

– 2009. aastal tuleks vastu võtta taimseid ja loomseid tooteid käsitlevate õigusaktidega seotud suunised, et kiirendada direktiivides 89/662/EMÜ,[2] 90/425/EMÜ[3] ja 2000/29/EÜ[4] sätestatud dokumentide kontrolli.

Rakendada tuleks ka muid vajalikke meetmeid, milleks on:

– haldusandmete elektroonilise edastamise edendamine;

– ühtse haldusalase liidese loomine;

---

1 Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2913/92, 12. oktoober 1992, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 450/2008, 23. aprill 2008, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ELT L 145, 4.6.2008, lk 1).

2 Nõukogu direktiiv 89/662/EMÜ, 11. detsember 1989, veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13).

3 Nõukogu direktiiv 90/425/EMÜ, 26. juuni 1990, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29).

4 Nõukogu direktiiv 2000/29/EÜ, 8. mai 2000, taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1).

– ohtlike kaupade meretranspordi lihtsustamine, võrdsustades ELi liikmesriikides mõned IMDG (ohtlike kaupade merevedu) eeskirjad ja ADR/RID (ohtlike kaupade autovedu/raudteevedu) eeskirjad.

Esimest kahte meedet võiks rakendada ja kooskõlastada ulatuslikemate ettepanekute alusel, mis eelkõige sisalduvad 2009. aasta e-merenduse süsteemide kasutuselevõtu tegevuskavas.

Lisaks sellele tuleks soovitada, et liikmesriigid rakendaksid täiendavaid vajalikke meetmeid iga kord, kui kohalikud olud võimaldavad seda teha tõhusalt; kõnealused meetmed on järgmised:

– kooskõlastada sadamates erinevate haldusteenistuste tehtavad kontrollid (ühtne haldusalane kontrollpunkt);

– lootsitasõidu lubade kohaldamisala laiendamine;

– merenduses kõige enam kasutatava keele kasutuselevõtt haldusalases suhtlemises riigikeel(t)e alternatiivina;

– sadamates lähimereveo jaoks eraldatud alade loomine, kui see hõlbustab mereveoga seotud toiminguid.

Kõnelauseid meetmeid kombineerides ja neid kooskõlastatult rakendades saab kulusid kokku hoida ja parandada tootlikkust, säilitades samal ajal olulise teabe kättesaadavuse.

Tolli- ja muu järelevalve all (loomsed tooted, veterinaar- ja fütosanitaarkontroll) olevaid kaupu käsitlev teave oleks endiselt kättesaadav ja see tuleb esitada pisteliste kontrollide puhul.

Meetmepakett aitab vähendada halduskoormust 2,4 miljardi euro ulatuses ning sellest saadav keskkonnaalane kasu on ajavahemikul 2009–2040 hinnanguliselt 182–365 miljonit eurot. Meetmete kavandamise, arendamise ja elluviimise kulud on hinnanguliselt 617 miljonit eurot. Need kulud jagunevad ettevõtjate, eelkõige sadamaasutuste ja laevandusettevõtjate vahel. Riiklike ametiasutuste kulud oleksid tühised.

Kõnealuse lähenemisviisi rakendamine ei tooks kaasa normide alandamise ohtu ning seega säiliksid tolli- ja ohutusalaste õigusaktide põhieesmärgid.

Mitmes liikmesriigis aitaks see vähendada ettevõtjate ja seeläbi ka tarbijate kulusid.